

Lehetőségek a munkaerőpiacon

Lehetőségek, esélyek és kockázatok

JOBS

4

JOBS - füzet

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

**A PROJEKTET A SVÁJCI ÁLLAMSZÖVETSÉG TÁRSFINANSZÍROZZA A KIBŐVÜLT EURÓPAI UNIÓ
SZÁMÁRA LÉTREHOZOTT SVÁJCI HOZZÁJÁRULÁSBÓL.**

A JOBS (Szakmai útmutatás vállalatoknál és iskolákban) egy román-svájci projekt, amely két összetevőt ötvözt: a munkaerőpiacot és az oktatást. A JOBS-projekt egy több oktatási területet lefedő, transz-kurrikuláris kurzus keretén belül felkészíti a pályaválasztásra az általános iskola utolsó, vagy a középiskola első éveiben levő tanulókat.

A tananyag formatervezésének és szerkesztésének összehangolása a Oktatási és Tudományos Kutatási Minisztérium (Bukarest) és a Zürichi Tanárképző Egyetem Nemzetközi Együttműködési Központjának közreműködése révén valósult meg. A kiadást a Svájci államszövetség társfinanszírozta.

A JOBS oktatási csomag kidolgozásában fontos volt, hogy egy olyan együttműködésen alapuljon, amelyben az oktatási folyamat minden fontosabb résztvevője jelen van. Tanárok, pedagógusok, pszichológusok, a projektbe kísérleti jelleggel bevont két brassói tanintézmény (Transilvania Műszaki Kollégium és a 25-ös Általános Iskola) igazgatói, a Brassó Megyei Tanfelügyelőség képviselői, a Nemzeti Szakmai és Műszaki Oktatás Fejlesztéséért Központ, valamint a Bukaresti Egyetem szakértői járultak hozzá innovatív ötletekkel ehhez a demokratikus jellegű oktatásfejlesztéshez.

Mindenkinek köszönjük a segítséget!

Zürich, Bukarest, Brassó, 2014.

Szerzők:

Wiltrud Weidinger, Martin Keller, Rolf Gollob

Szerkesztői tanácsadás:

Matthias Borer és Hannes Schaad

Szerkesztők:

Camelia Cojocaru, Ana Maria Grigore, Elena Ionică, Markus John, Corinna Mauth, Sabrina Marruncheddu,
Tania Mihiu, Cosmina Mironov, Anca Popovici, Mihaela Ștefănescu, Zoica Vlăduț

Fordítás:

Irma Ferencz és Andreea Ilios (magyar), Tania Mihiu (román), Nadya Dalla Valle (német)

Illusztráció:

Peti Wiskemann

Minden jog fenntartva. Jelen kiadvány semelyik részét nem lehet lefordítani, sokszorosítani vagy terjeszteni semmilyen formában illetve adathordozón (Internet, CD-ROM, fénymásolat stb.) a svájci Fejlesztési és Együttműködési Ügynökség (SDC) előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül.
Ez a rendelkezés világszerte érvényes.

www.edu.ro

www.phzh.ch/ipe

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

PH Zürich

Lehetőségek a munkaerőpiacon

Lehetőségek, esélyek és kockázatok

Tanulók füzete		Gyakorlati javaslatok a tanárok részére	
1. téma: Ugyanolyan végzettség, egyenlő esélyek?			
1. Feladat: A különbségek megértése	6	Gyakorlati tanácsok	7
2. Feladat: Számbeli különbségek	10	Gyakorlati tanácsok	11
3. Feladat: Beszélgetés az osztályban: nők és férfiak	14	Gyakorlati tanácsok	15
2. téma: Szinte semmiért dolgozni teljes munkaidőben?			
1. Feladat: Mások nézőpontjának megértése	20	Gyakorlati tanácsok	21
2. Feladat: A "working poor"-al kapcsolatos információk	24	Gyakorlati tanácsok	25
3. Feladat: A „working poor” jelenség okai	28	A tanár előkészítő jegyzetei	29
4. Feladat: Rövid esszé a sikerről	32	Gyakorlati tanácsok	33
3. téma: Nem mindenkinek van munkahelye			
1. Feladat: Emberi jogok a munkaszerződésben	38	Gyakorlati tanácsok	39
2. Feladat: Tervezzetek feliratokat a pólókra!	42	A tanár előkészítő jegyzetei	43
3. Feladat: A munkanélküliség okai	46	Gyakorlati tanácsok	47
4. Feladat: A munkanélküliség ördögi köre	50	A tanár előkészítő jegyzetei	51
Házi feladat: Hogyan törünk meg egy ördögi kört?	54	Gyakorlati tanácsok	55
4. téma: Szegény ország, gazdag ország			
1. Feladat: A gazdasági ciklus szakaszai	60	Gyakorlati tanácsok	61
2. Feladat: Alapvető gazdasági kifejezések	64	Gyakorlati tanácsok	65
3. Feladat: Románia gazdasága – internetes kutatás	68	Gyakorlati tanácsok	69
Házi feladat: Felkészülés az 5. JOBS-füzetre: Cselekvésre készen	74	Gyakorlati tanácsok	75
4. Feladat: A 4. JOBS-füzet kiértékelése	78		

4. JOBS-füzet - 1. Téma: Ugyanolyan végzettség, egyenlő esélyek?

A munkaerőpiac egyenlőtlenségeinek elemzése

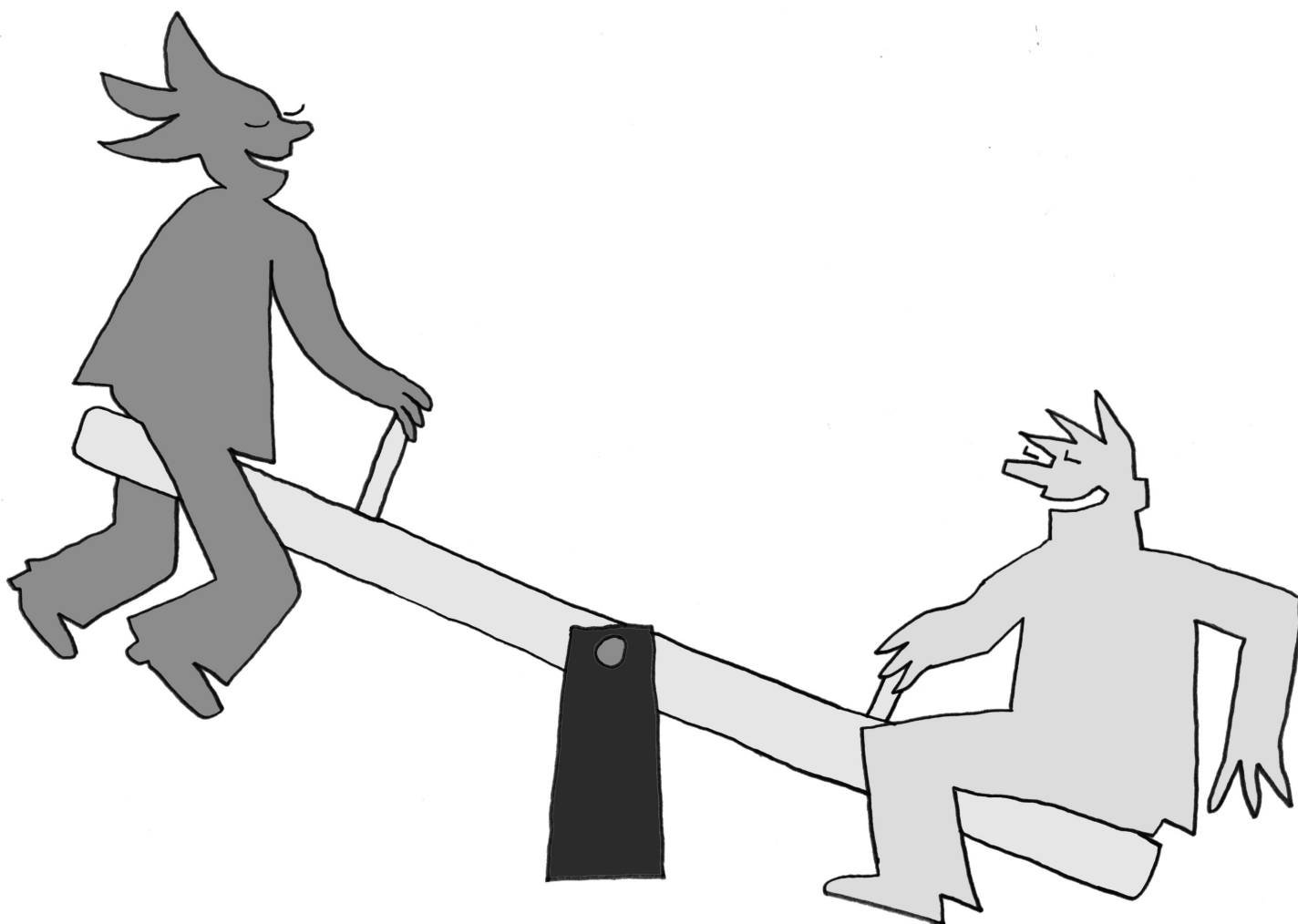
Képesítés

„A képzés megszerzése és annak eredménye”

„Egy bizonyos területre/szakmára való felkészülés”

„Egy sikeres vizsga után megszerzett titulus”

(Forrás: DEX – A román nyelv értelmező szótára)

4. JOBS-füzet – 1. téma – 1. feladat: A különbségek megértése

	X
	X
	
	45'

Feladat:

Olvasd el és elemezd a következő oldalon található cikket a nemek közötti különbségekről!

Az osztály megszervezése:

Alkossatok csoportokat. Önállóan kezdted a munkát, de kérdezhetsz, segíthetsz másoknak, és te is kaphatsz segítséget, amikor olvasol és írsz.

Ezt követően megbeszélitek a munkátokat, és előkészítetek egy szóbeli előadást.

Eljárás:

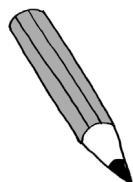
- 1) Olvasd el figyelmesen a következő oldalon található cikket. Húzd alá a fontosabb szavakat, mondatokat és sorokat! Ha kell, többször is olvasd el a szöveget.
- 2) Fontos, hogy megértsd a cikkben foglaltakat. Kérdezz a társaidtól, gondolkodj. Ne add fel egyhamar!
- 3) Felelj a cikk végén található kérdésekre.
- 4) Alkossatok hármas-négyes csoportokat, és hasonlítsátok össze a válaszaitokat. Különböző vélemények fognak születni.
 - a. Mik a különbségek?
 - b. Írjátok le a különbségeket.
 - c. Készítsetek egy háromperces szóbeli bemutatót arról, hogy vajon miért különbözőek a válaszaitok.
 - d. A csoport minden tagjának fel kell készülnie a bemutatásra. A bemutatót tartó személyt találomra fogják kiválasztani.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Románia Alkotmánya (Internet) Esélyegyenlőség a nők és férfiak között, cikk
- Kérdések, válaszok és különbségek, feladatlap

A tanulási stratégiák leírása megtalálható Rebecca Oxford *Language learning styles and strategies* című könyvében.

[illegible]

Esélyegyenlőség a nők és férfiak között

A legtöbb országban a lakosság 48-53%-át nők alkotják. A nőknek és a férfiaknak elméletileg ugyanolyan jogaik kellene legyenek, de a valóság mást mutat. A nők még manapság is kevesebb hatalommal rendelkeznek, mint a férfiak. Gyakran nagyobb a felelősségük és többet dolgoznak, mégis kevesebbet keresnek. A legtöbb kormány, így Románia kormánya is kimondta a nők és férfiak közötti egyenlőséget, és ennek megfelelő törvényt fogadott el.

Mégis a világon 3 nő közül 2 analfabéta és 25%-a lányoknak nem jár iskolába (a fiúknak 16%).

A legtöbb országban a nők munkaidejének kétharmad része nincs megfizetve (amikor gyereket nevelnek és családjukról gondoskodnak), míg a férfiak munkaidejének csak egynegyed része nincs megfizetve. Általában a nem férjezett nők jobb szakmai pozíciókat foglalnak el, mint azok, akiknek családjuk van, de nincsenek gyermekeik. Ám azok a nők, akik férjezettek, de nincs gyermekük, még mindig jobb pozíciókat töltenek be, mint azok, akiknek gyermekeik vannak. A házas férfiak esetében ilyen akadály nem áll fenn, sőt, a házas férfiak magasabb funkciókat töltenek be, mint a nem házasok.

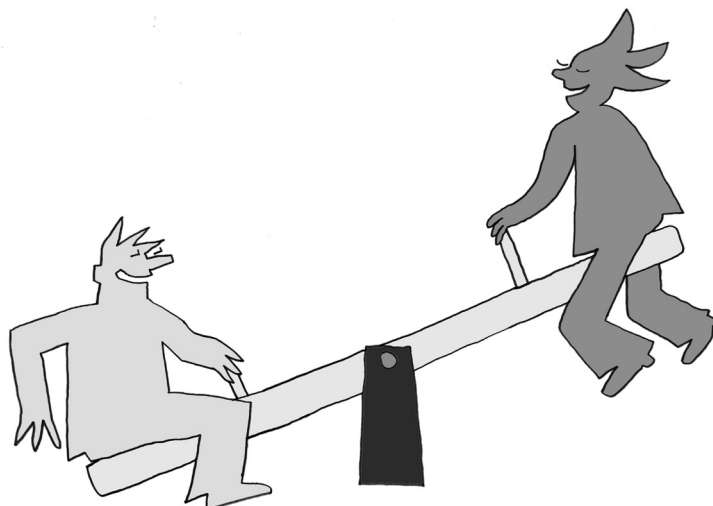
A férfiak és nők közti esélyegyenlőség biztosítása és az emberi jogok betartása Romániában is prioritásnak számít. A román jogszabályok és diszkrimináció elleni törvények állandóan frissítve vannak a nemzetközi előírások és szabályok alapján.

Románia Alkotmányának **16. Paragrafusa** kimondja, hogy Románia polgárai egyenlők a törvényés a hatóságok előtt. Nem létezik előny vagy diszkrimináció. A nemek között nincs különbség, úgy ahogy azt az Alkotmány 4. Paragrafusa is kimondja számos nemzetközi jogszabály mellett. Ahogy más európai országokban, úgy Romániában is él az egyenjogúság törvénye. Az esélyegyenlőség kérdése viszont nem korlátozódik a jogszabályokra. A jogszabályok abban segítenek, hogy elkerüljük a direkt diszkriminációt (pl. fizetésbeli különbség ugyanarra a munkahelyre és szakmára).

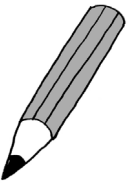
A gyakorlatban sokszor találkozunk indirekt diszkriminációval, amit nehezebb észlelni és büntetni, ahogy a következő példákban is láthatjuk:

- A nők nehezebben jutnak jobban fizetett vezetői pozíciókhoz
- Lehetetlen ugyanakkora munkamennyiséget teljesíteniük a család iránti felelősség és főképp a gyermeknevelés miatt.

Az esélyegyenlőség kérdését országtól függően különbözőképpen kezelik. Ez azért van így, mert a különböző nemzetek más hagyományokkal, kultúrával és nevelési rendszerrel rendelkeznek.

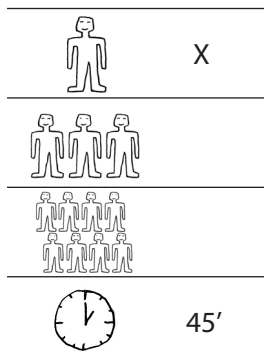
Kérdések, válaszok és különbségek

Kérdés	Válasz	Különbségek
1) Miért van gyakran különbség törvény és valóság között? Adj példát a mindennapi életedből!		
2) A fenti cikk értelmében a gyermekek milyen hatással vannak a nő szakmai előmenetelére? Mi a véleményed?		
3) Lapozd fel Románia Alkotmányát és olvasd el a 4. és 16. paragrafusokat. Használd az internetet, ha lehetséges! (http://tinyurl.com/Art4-16) A szövegből kiderül, hogy Románia egy jól megfogalmazott jogi kerettel büszkélkedhet, amely a elvileg megakadályozza diszkriminációt. Magyarázd meg ezt!		
4) Magyarázd meg a nők és férfiak által gyakorolt szakmák közötti különbségeket és adj példát rájuk.		

4. JOBS-füzet – 1. téma – 2. feladat: Számbeli különbségek

Feladat:

Magyarázd meg a férfiak és nők keresete közötti különbséget és rajzolj egy diagramot!

Az osztály megszervezése:

Ez tulajdonképpen egyéni feladat, de ha szükséges, segítsd társaidat, vagy te is kérhetsz segítséget másoktól.

Eljárás:

- 1) Olvasd el a következő oldalon található, keresetekről szóló táblázatot, és egészítsd ki a különbségekkel.
- 2) Tudsz százalékot számolni? Járj el a következőképpen: a férfiak fizetése legyen 100%. Oszd el ezt 100-al, és megkapod az 1%-ot. Majd oszd el a nők keresetét 100-al, hogy megkapd az az ő 1%-ukat. (Például: Férfi programozó esetében: $2820:100=28.2$; $2483:28,2=88\%$) A női programozók a férfi programozók bérének 88%-át kapják.
- 3) Figyelmesen töltsd ki a táblázatot.
- 4) Alakítsd át oszlopdiagrammá a táblázatot. Még emlékszel, hogyan kell csinálni? Térj vissza a 2. JOBS-füzethez és nézd meg a diagramot.
- 5) Értékelj a sikeredet!
Ha segítségre van szükséged, akkor kérj a többiektől, és te is segíts másokon, ha tudsz. De legyen világos számodra, hogy TE kell megértsd azt, amin TE dolgozol. (Segítséget kérni nem azt jelenti, hogy mások dolgoznak helyetted!)

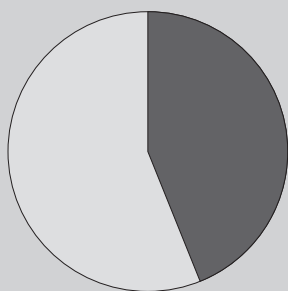
Anyagok:

- 2. JOBS-füzet: 2. téma – 2. feladat
- Számítógép
- A fizetések közötti egyenlőtlenségek Romániában, feladatlap
- A nők és férfiak kereseti különbségének diagramja, feladatlap

A megfelelő diagram kiválasztásakor, főleg ha a tanulók nem ismerik a diagram típusokat, hasznos lehet együtt elolvasni az alábbi információkat. Ennél a feladatnál, az eredmények bemutatására különböző diagramokat használhatunk. Az alábbiakban felsoroltunk egy párat:

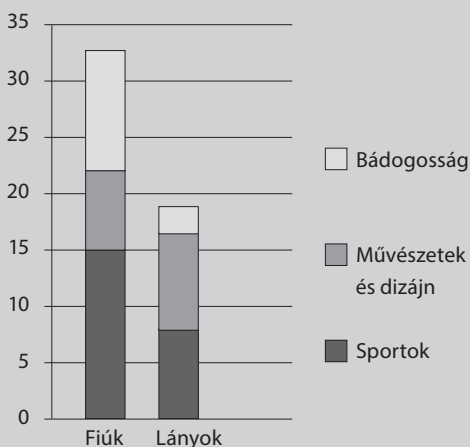
Kördiagram

Munka az emberekkel

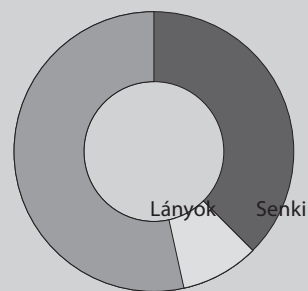
■ Fiúk □ Lányok

Oszlopdiagram

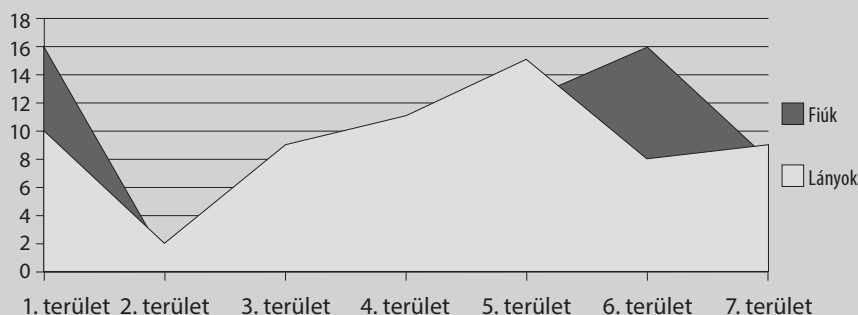
Gyűrűdiagram

Tárgyak gyűjtése

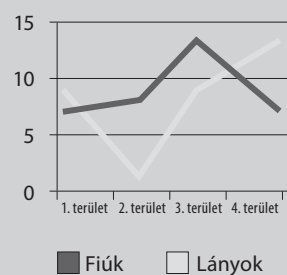

■ Fiúk □ Lányok

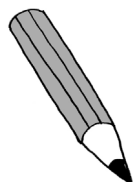
Területdiagram

Vonaldiagram

A tanár előkészítő jegyzetei:

A fizetések közötti egyenlőtlenségek Romániában

A nemek közötti egyenlőtlenségről konkrét példát nyújt a nők és férfiak fizetése közötti különbség. Alább ugyanazt a táblázatot találod, amellyel a 3. JOBS-füzetben már találkoztál.

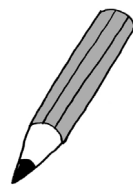
Egy számológép segítségével számítsd ki a százalékbeli különbségeket. Ezt követően készíts egy diagramot. Így grafikus ábrázolást fogsz kapni a különbségekről.

Rajzold le a következő oldalra a diagramot, úgy ahogy a 2. JOBS-füzetből tanultad.

Foglalkozási csoportok	Bruttó átlagkereset (Lej / hónap)			Százalékbeli különbségek, kinek a javára?
	Átlagkereset	- FÉRFIAK -	- NŐK -	
Bírók	8203	8302	8152	
Szoftwarefejlesztők	5767	6039	5141	
Bányászok és bányamunkások	3489	3518	3075	
Szakorvosok	3404	3620	3313	
Mérnökök	3041	3077	2942	
Gyógyszerészek	3013	3156	2998	
Könyvelők	2582	2886	2483	
Ápolók	2408	2626	2383	
Autóbusz- és villamosvezetők	2092	2084	2333	
Szerszámgép-üzemeltetők	2064	2090	1978	
Középiskolai tanárok	1927	1960	1912	
Általános iskolai tanárok	1789	1778	1791	
Hivatalnokok	1709	1858	1637	
Tűzoltók	1702	1738	1090	
Kőművesek	1701	1656	2166	
Gépjármű-szerelők	1683	1686	1484	
Óvodai pedagógusok	1602	1555	1605	
Ácsok és asztalosok	1330	1341	1232	
Egészségügyi gondozók	1305	1305	1304	
Erdészek/favágók	1287	1294	1128	
Szállodai recepciósök	1215	1235	1205	
Mezőgazdasági gazdák és szakmunkások	1200	1224	1146	
Szakácsok	1140	1246	1109	
Kereskedelmi eladók	1102	1336	1049	
Pékek és cukrászok	995	1005	991	
Fodrászok	706	770	696	

Forrás: Országos Statisztikai Hivatal, „A foglalkoztatottak felosztása jövedelemcsoportokra, október 2012”
(megjelent május 2013) – 10. Táblázatból kivont adatok (válogatás), 140-202 oldalak

Nők és férfiak keresetkülönbségi diagramja

4. JOBS-füzet – 1. téma – 3. feladat: Beszélgetés az osztályban: nők és férfiak

	
	X
	X
	45'

Feladat:

Érvelj a keresetek közötti különbségek kapcsán!

Az osztály megszervezése:

Dolgozzatok kis csoportokban: külön a fiúk és külön a lányok. A csoportok 2-6 tanulóból álljanak. Ügyeljete, hogy a csoportok ne legyenek túl nagyok. Keressetek egy sarkot a teremben vagy kint az udvaron, hogy jól felkészülhessetek.

Eljárás:

- 1) A csoportok összegezzék tagjaik véleményét. A lánycsoportok arra keressenek érveket, hogy miért kellene a nőknek ugyanannyit keresniük, mint a férfiaknak? A fiúk azt próbálják meg alátámasztani, hogy miért kell a férfiaknak nagyobb fizetésük legyen, mint a nőknek?
- 2) Jegyezzétek le az érveket a következő oldalon található felhőkbe, és készítsetek egy listát is.
- 3) Próbáljatok választ találni a következő kérdésre: miért vannak ekkora különbségek a nők és a férfiak fizetése között? Mit gondoltok ti erről? Próbáljatok okokat találni. Hogyan lehet felszámolni ezeket a különbségeket? Ismertek Romániában olyan intézményt, amely az egyenjogúságért küzd?
 - a. Támasszátok alá saját véleményeteket nyomós érvekkel.
 - b. Keressetek lehetőségeket a helyzet megváltoztatására.
 - c. Hallgassátok meg figyelmesen mások véleményét is.
- 4) Készüljete fel a beszélgetésre. A csoport minden tagja vegyen részt a beszélgetésben.

Anyagok:

- A beszélgetés előkészítése az osztályban, feladatlap
- 4. JOBS-füzet

Az osztálybeszélgetések levezetése

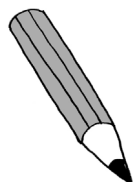
A beszélgetések akkor működnek a legjobban, amikor a tanulók egymással kommunikálnak. A cél az, hogy minél többen bekapcsolódjanak a beszélgetésbe, és hogy a tanárnak csak a háttérből kelljen figyelnie. A tanulónak bőven van tapasztalatuk abban, hogy hogyan kommunikáljanak egy autoritással rendelkező személlyel. Abban viszont már kevésbé jártasak, hogy hogyan kell egymással beszélgetni, egymást meghallgatni, közösen válaszokat keresni.

Azokat a beszélgetéseket, amelyekben a tanár kérdez, a tanuló pedig felel, mialatt a többiek passzívan hallgatnak, kerülni kell. A beszélgetésbe minél több tanulót kell bevonni. (Barton et al.: Fostering effective classroom discussions. online: <http://mhhe.com/socscience/english/tc/discussion.htm> [30.04.2013])

A következő támpontok segíthetnek egy hatékony beszélgetés levezetésében:

- 1) Határozza meg a beszélgetés követelményeit.
Mondja meg a tanulóknak, hogy a szabad beszélgetésekben való aktív részvétel is számít majd a kiértékelésnél.
- 2) Ha gondolja, először elbeszélgethet a tanulókkal az óra keretén kívül is, például szünetben.
A kötetlenség segíti a feloldódást.
Ez a lépés nem szükséges, ha már jól ismeri az osztályt.
- 3) Használja hatékonyan az osztály terét.
Úgy rendezze be a tantermet, hogy elég hely legyen egy szabad beszélgetéshez (körbe, félkörbe stb.).
- 4) Igyekezzen szemkontaktust fenntartani a tanulókkal.
- 5) Kerülje a nyílt kérdéseket. Minden kérdést egy bizonyos tanulóhoz intézzen. A nyílt kérdések a jó tanulókat részesítik előnyben, akik dominálni fogják az egész beszélgetést. Olyan légkört kell kialakítani, amelyben mindenki aktivál és jól érzi magát.
- 6) Tegyen fel jó kérdéseket.
Kerülje például azokat a kérdéseket, amelyeket igennel vagy nemmel kell megválaszolni.
Emellett a költői kérdések sem túl szerencsések.

A tanár előkészítő jegyzetei:

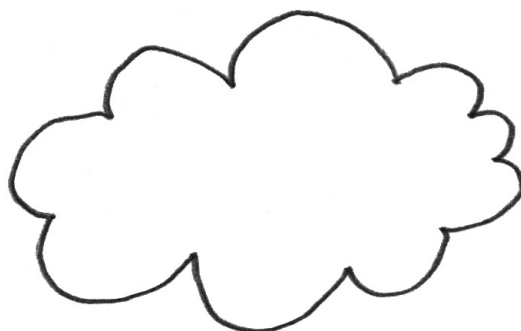
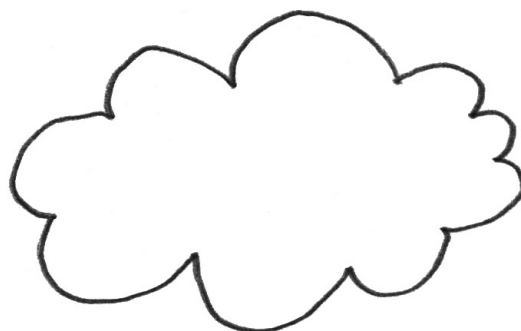
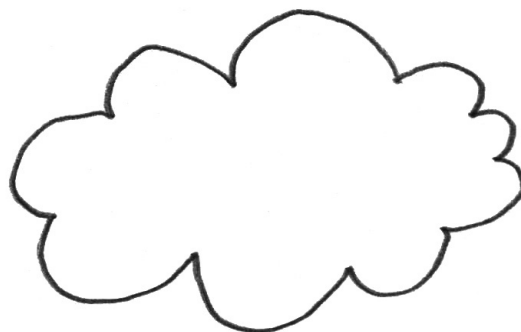
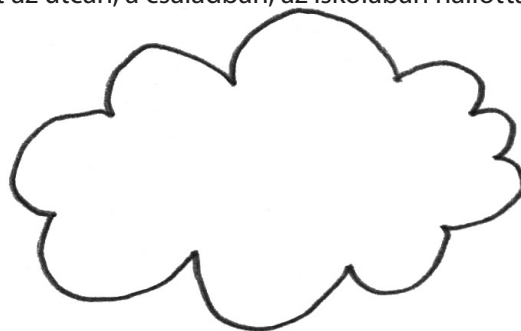
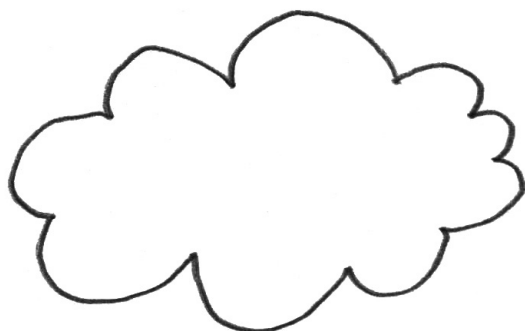
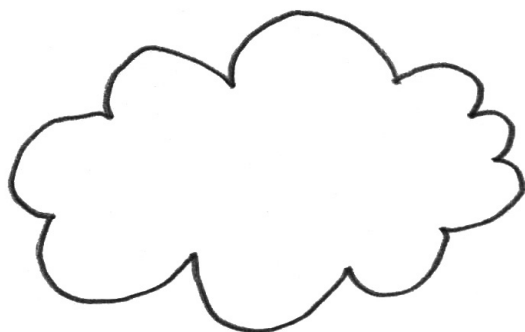
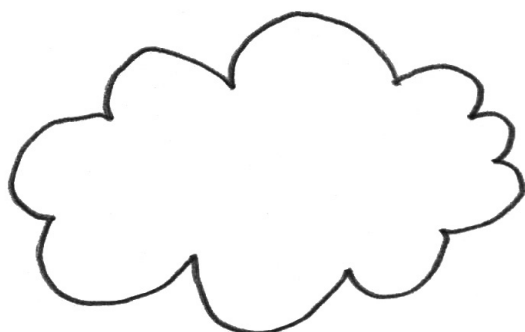

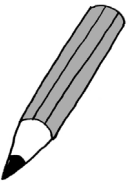
A beszélgetés előkészítése az osztályban

Kisegítő kérdések:

- Hogyan vélekedik egy fiatal nő vagy férfi a fizetések közötti különbségről?
- Milyen ötletei vannak a helyzet változtatásra?
- Mit mondana a férfi a nő érveire? Hogyan indokolná meg (vagy nem) a fizetések közötti különbségeket?

Használd az alábbi a következő oldalt a válasz megfogalmazására. A válasz nem muszáj találjon a te elképzeléssel. Lehet egy olyan gondolat is, amit az utcán, a családban, az iskolában hallottál, vagy olvastad, esetleg a tévében láttad.

Fontos gondolatok, amelyekkel alátámasztod a véleményed:

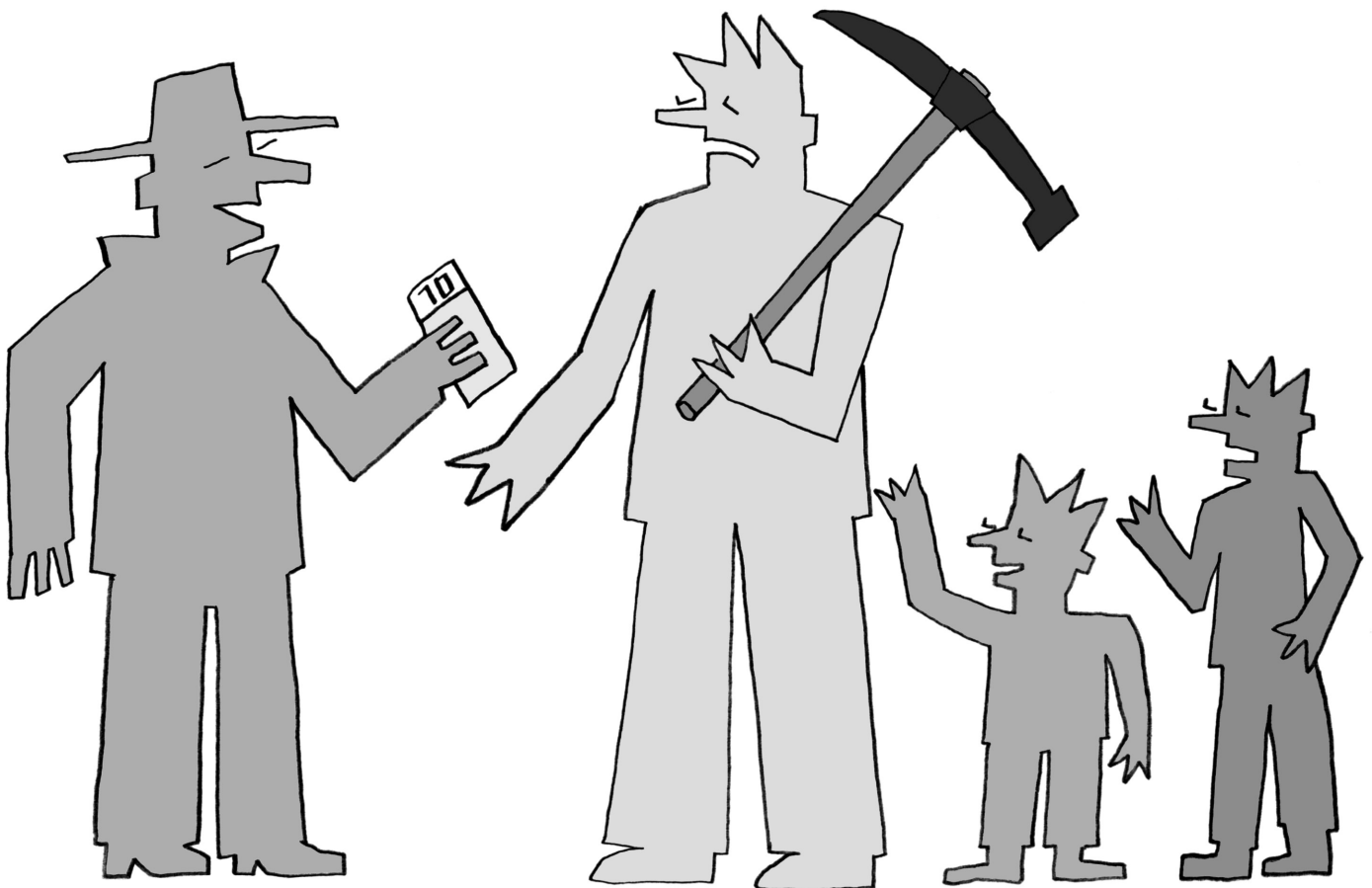
[illegible]

4. JOBS-füzet - 2. Téma: Szinte semmiért dolgozni teljes munkaidőben?

A „working poor”- jelenség elemzése és ennek okai

„Working poor” – „A dolgozó szegények”

A „working poor” az a kifejezés, amely azokat a személyeket és családokat jelöli, akik, noha van állandó munkahelyük, mégis viszonylagos szegénységben élnek. Ennek oka a családhoz tartozó személyek eltartása és az alacsony fizetés.

4. JOBS-füzet – 2. téma – 1. feladat: Mások nézőpontjának megértése

	X
	
	X
	30'

Feladat:

Olvasd el Róbert történetét, és értsd meg az ő nézőpontját.

Az osztály megszervezése:

Először egyénileg dolgozol. Később a tanár felkérhet valakit, hogy mutassa be az osztály előtt saját véleményét.

Eljárás:

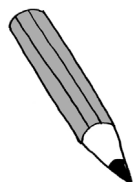
- 1) Olvasd el figyelmesen a történetet. Jegyzetelj, húzd alá a fontosabb részeket és szavakat. Ne csak a szavakat értsd, hanem a szöveg üzenetét is!
- 2) Válaszolt a kérdésekre. Légy alapos, ne sajnáld az időt. Próbáld beleélni magad Róbert helyzetébe, próbáld úgy gondolkodni, mint ő. Több lehetséges válasz is van. Nem létezik jó vagy rossz válasz.
- 3) Légy felkészülve arra, hogy elmondd a véleményed az osztály előtt, ha felszólít a tanár.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Róbert története, tájékoztató anyag
- Róbert története, feladatlap

Az együttműködésen alapuló tanulás segítheti a gyengébb tanulókat eredményeik javításában. De ennek csak akkor van értelme, ha a gyengébb tanulóknak pontos feladatuk és szerepük van, és közösen dolgoznak a jobbakkal. Ha csak passzívan vesznek részt a csoportban, a javulás nem fog megvalósulni. A hatékony kooperatív tanulás kulcsa a párbeszéd, amelyben mindenki részt vesz.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

Róbert története:

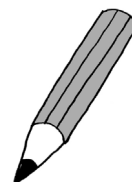
A mi társadalmunkban nagyon fontos, hogy legyen munkahelyed. Álmaid megvalósulásához azonban nem elég egy akármilyen munkahely. Nagyon sok ember rá van kényszerülve, hogy a pusztá megélhetésért dolgozzon. Nincs idejük arra, hogy elgondolkozzanak, vajon tetszik-e nekik vagy sem a munkájuk.

Ha van munkahelyed, még nem biztos, védve vagy a szegénységtől. Erről beszél a történet szereplője is: egyes emberek hiába dolgoznak teljes munkaidőben, a kiadásukat úgysem tudják fedezni.

Róbert története

„Róbert vagyok, harminchét éves, egyedül élek egy garzonlakásban. Az építőiparban dolgozom szakképzetlen munkásként. Sajnos az utóbbi időben a gazdasági helyzet annyira megromlott, hogy egyre kevesebb lakást építenek a cégek. 900 lejt keresek egy hónapban, de az utóbbi három hónapban nem kerestem semmit, mert a cég, aminek dolgozom, nem adott munkát nekünk. Én szeretem a munkám, és elkeserítő, hogy ez a helyzet. Több pénzre lenne szükségem. A havi 900 lejből kifizetem a bért meg a rezsit és ennivalót veszek. De ezen kívül semmit se tudok vásárolni, még egy újságot se, hogy elolvassam a híreket. Ha a barátaimmal akarok találkozni, előre ki kell számolnom, hogy mennyit költhetek. Az utóbbi időben mindig valaki más fizetett nekem. Elmaradtam a telefon- és villanyszámlámmal is. Nem tudom elképzelni, hogyan képes valaki eltartani egy családot ennyi pénzből. Nagyon szeretnék én is legalább egyszer elmenni vakációzni. Nem számít, hová. Soha nem voltam még a tengeren. Az élet nagyon igazságtalan.”

Róbert története:

Adj címet Róbert történetének!

Ha az újságban jelent volna meg, vajon milyen címre figyeltek volna fel az olvasók?

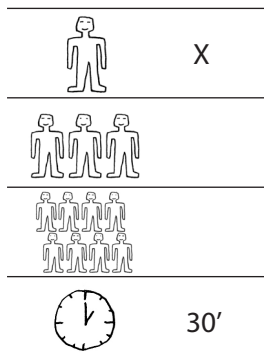
Róbert jó munkásnak tűnik, mégis elég munkája. Miért?

Róbertnek olyan vágyai vannak, amiket nem tud megvalósítani. Melyek azok?

Hogyan javulhat Róbert helyzete?

4. JOBS-füzet – 2. téma – 2. feladat: A “working poor”-al kapcsolatos információk

Feladat:

Tudj meg információkat a “working poor” jelenségről, és próbáld megérteni őket.

Az osztály megszervezése:

Egyénileg dolgozz, de a gondolataidat megoszthatod a kollégáiddal is.

Eljárás:

- 1) Egy szöveg elolvasása és megértése időt igényel. Általában nem elég csak egyszer elolvasni. Emiatt érdemes kétszer is végigmenni a szövegen.
- 2) Húzd alá azokat a szavakat, amelyeket nem értesz, valamint azokat, amelyeket kulcsszavaknak tartasz a szövegből. Válassz ki legalább 10, általad fontosnak tartott szót.
- 3) Jegyezd le a kulcsszavakat.
- 4) Jegyezz le olyan ötleteket, amelyek segítségével megelőzhető, hogy “working poor” helyzetbe kerüljél. És ha mégis, hogyan tudnál kitörni ebből a helyzetből?

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Szövegkiemelő
- Vonalzó
- Working poor – egy új jelenség?, feladatlap

Olvasási stratégiák, a megértés javítása

Ezeket a stratégiákat támogatási technikáknak is nevezzük, mert segítik az olvasási nehézségekkel küzdőket a szövegértésben úgy, ahogy egy állvány az építőmunkást segíti.

Ezeket a technikákat használhatja a tanár, amikor megjegyzéseket fűz egy szöveghez. Ez röviden annyit jelent, hogy kijelöl markerrel bizonyos szövegrészeket, esetleg megjegyzéseket is fűz hozzájuk.

A megjegyzések három fontos olvasási készség fejlődésében segítenek. Amikor az olvasó jegyzeteket ír egy szöveghez, akkor:

- 1) Kérdéseket fogalmaz meg az olvasottakkal kapcsolatban
- 2) Elemzi és értelmezi a szöveg elemeit
- 3) Következtetéseket von le

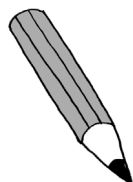
Ahhoz, hogy a módszer hatékony legyen, elengedhetetlen, hogy Ön bemutassa, hogyan kell kiemelni a fontos szövegrészeket és megjegyzéseket fűzni hozzájuk.

Másképp a tanuló könnyen abba a hibába eshet, hogy nem találja meg a kulcsszavakat. A szövegkiemelések mellé fontos, hogy megjegyzéseket is írjon a tanuló, például:

- Kérdéseket, amiket Önnek akar feltenni.
- Tippeket, hogy hogyan fog a szöveg alakulni.
- Olyan szavakat, amelyeket nem ismer (később a lap szélére írhatja a meghatározásokat).

Amikor ezeket a tanítási stratégiákat alkalmazza, fontos, hogy a tanulókkal megbeszélje a szövegkiemelések célját. A tanulók céljai eltérhetnek egymástól aszerint, hogy milyen szövegértési képességeik vannak.

A tanár előkészítő jegyzetei:

A „Working poor” – egy új jelenség?

A „working poor” fogalma (munkahellyel rendelkező személyek, akik a szegénységi küszöb alatt élnek) az Amerikai Egyesült Államokból származik, és azt a társadalmi csoportot jelöli, amely egyre növekszik Európában is. A „working poor”-hoz tartozó emberek legkevesebb 30 órát dolgoznak hetente, és a romániai minimálbérnél is kisebb a fizetésük. Ez körülbelül 170 eurót jelent havonta.

Legtöbben azok vannak, akik egyik munkahelyet váltják a másik után, mert nincsen szakmai felkészültségük és végzettségük. De a képzett embereknek is gyakran kevés a fizetésük, és mások segítségére szorulnak. A legkiszolgáltatottabbak a fiatal, gyerekes családok, az elvált személyek és a szakképzetlen munkások, akik olyan helyen dolgoznak, ahol nincs megszervezve a munkások jogainak védelme. Ezért a „working poor” kategóriához tartozó személyek többségének igen szerény az életvitele. Sokan közülük szociális intézmények, helyi közösségek, a család vagy a barátok segítségére szorulnak.

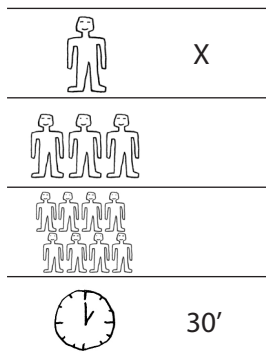
Egyes országokban a szakszervezetek minimálbért határoznak meg a munkások számára. A szakszervezetek szerint a minimálbért úgy kell kiszámítani, hogy az fedezze annak a személynek a költségeit, aki teljes munkaidőben dolgozik, még hozzá úgy, hogy ez a személy ne szoruljon rá semmilyen más segítségre.

A cikkben található kulcsszavak:

Melyik a legjobb módszer, amellyel megelőzhető a „working poor”? Hogyan lehet megelőzni a veled egykorú fiatalok esetében? Hát a te esetében?

4. JOBS-füzet – 2. téma – 3. feladat: A “working poor” jelenség okai

Feladat:

Találd meg azokat az okokat, amelyek miatt egyes emberek, noha dolgoznak, mégis szegények maradnak.

Az osztály megszervezése:

Egyénileg dolgozol, de mint mindig, most is megbeszélheted társaiddal a kérdéseidet és eredményeidet. Úgy tedd ezt, hogy ne zavarj a többiek munkájukban.

Eljárás:

- 1) Olvasd el figyelmesen a következő oldalon található rövid szöveget.
- 2) Nézd át a táblázatot, és próbáld megérteni, mit jelent sebezhetőnek lenni.
- 3) Keress okokat, és egészítsd ki a táblázatot.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Working poor, feladatlap

Több ok létezik, ami miatt egy személy kevés pénzt keres, és ami miatt nem tud megélni a fizetéséből. Ismert tény, hogy egyes társadalmi csoportok arra vannak ítélve, hogy a „working poor”-kategóriába tartozzanak.

A múlt héten egy hasonló feladaton dolgoztál, ami a nők és férfiak közötti különbségről szólt. Milyen sebezhető csoportok találhatók a mi társadalmunkban? Mit gondolsz, melyik az a csoport, amely leginkább beleillik a „working poor” kategóriába? Keretezd be a három legsebezhetőbb csoportot, és találd meg a kiszolgáltatottságuk okait.

egyedülálló anyák

fogyatékkal élő személyek

művészek

állattenyésztők

elvált férfiak

alkalmi munkások

kisebbségek (pl. romák)

menedzserek

tanügyi káderek

ügyvédek

menekültek

elvált nők

fiatal gyerekes családok

analfabéták

serdülők

szakképzetlen munkások

alacsony iskolai végzettséggel rendelkező személyek

gazdálkodó

frissen végzett diplomások

önellátó mezőgazdasággal foglalkozó személyek

építkezésen dolgozó munkások

lelkészek

[illegible]

4. JOBS-füzet – 2. téma – 4. feladat: Rövid esszé a sikerről

	X
	
	X
	45'

Feladat:

Mutasd be egy esszében, szerinted mi szükséges a munkában való sikerhez!

Az osztály megszervezése:

Az írás egyéni feladat. Ám az is fontos, hogy másokkal megbeszéljed az ötleteid, mielőtt nekilátnál az íráshoz. Kérj segítséget, ha szükséges.

Eljárás:

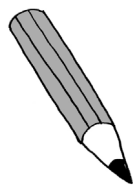
- 1) Az esszéírás azt jelenti, hogy a gondolataidat átülteted papírra. Előbb gondolkozz, és csak utána írd.
- 2) Úgy fogalmazz, hogy a stílusod érdekes legyen mások számára.
- 3) Légy felkészülve arra, hogy felolvasd, amit írtál, és hogy mások is elolvassák.
- 4) A tanár majd felkér valakit közületek, hogy olvassa fel az esszéjét.
- 5) Hagyjátok a saját munkátokat a padotokon, majd csendben sétáljatok körbe a tanteremben, és olvassátok el mások írásait is.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Címek a médiából, feladatlap
- Az én esszém, feladatlap

Ha a tanulók tudnak már visszajelzést nyújtani, és ahhoz is szokva vannak, hogy visszajelzést kapjanak társaiktól, akkor Ön megteheti azt, hogy a lecke struktúrájába beleépíti a feedback-et. Például miután egyik tanuló felolvassa a fogalmazását, a többiek építő jellegű javaslatokat tesznek.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Címek a médiából

A médiában a következő címekkel találkozhatsz:

A LOTTÓZÁS A VESZTESEKÉ – ÉN EGY ALAPOS KÉPZÉSBEN BÍZOK

Hagyd ott az iskolát,
keress inkább
munkahelyet!

**Mászd meg a szakmai
ranglétrát!**

***Milyen
munkalehetőségeket
nyújt a városom?***

Az én esszém

Rendszerezd a gondolataidat, és írd egy rövid esszét. Válassz címet az esszéed számára a fentiek közül, vagy te is kitalálhatsz egyet! Írd egy rövid, érdekes történetet. Légy alapos! Szentelj időt a munkára!

Cím:

Szöveg:

[illegible]

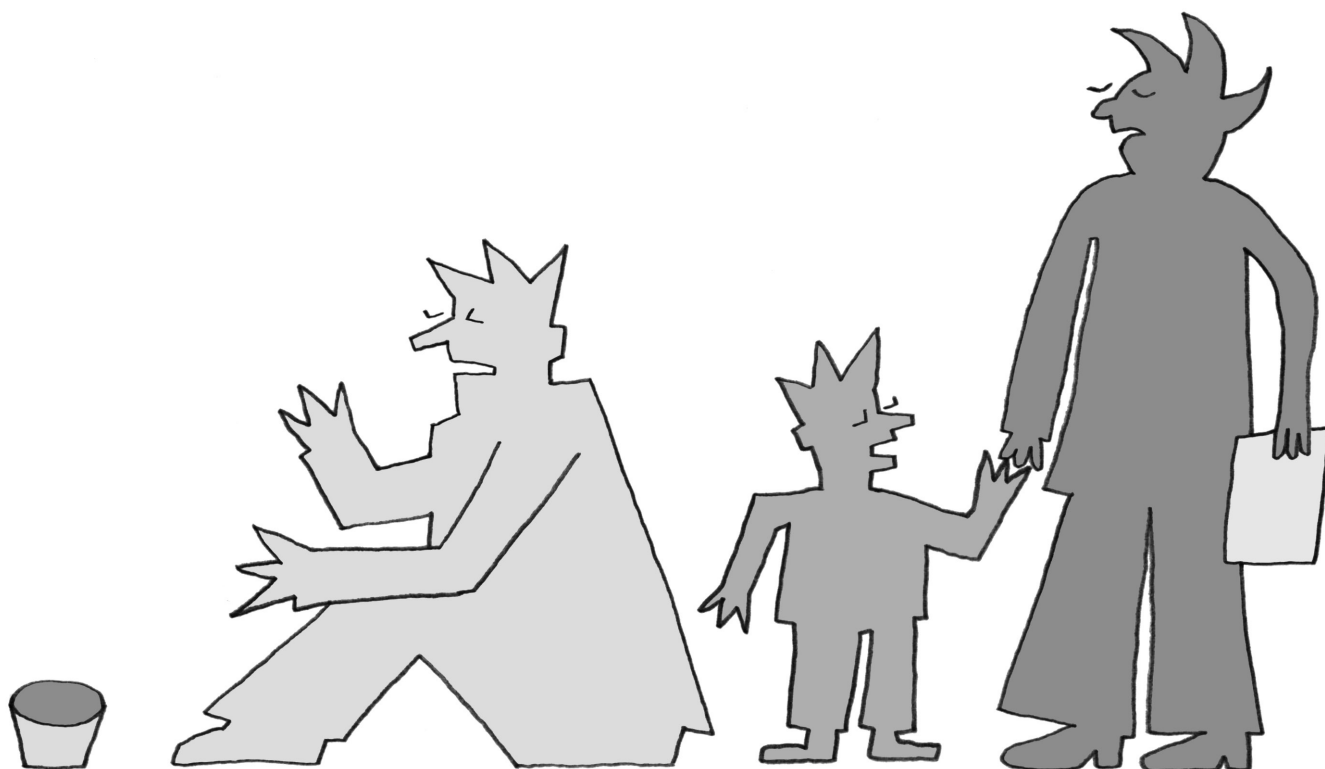
4. JOBS-füzet - 3. Téma:

Nem mindenkinek van munkahelye

A munkanélküliség elemzése

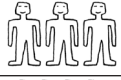
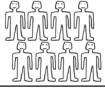
Ördögi kör

A szegénység egy ördögi kör: sok család több generáción át a szegénység csabdájába eshet. Ezeknek a családoknak vagy nagyon korlátozottak a lehetőségeik, vagy egyáltalán nem rendelkeznek sem anyagi, sem nevelési, sem kapcsolati lehetőségekkel, amelyekkel kilábalhatnának a szegénységből. Magyarán a szegénység csak hatványozza a szegénységet.

4. JOBS-füzet – 3. téma – 1. feladat: Emberi jogok a munkaszerződésben

	X
	X
	
	30'

Feladat:

Az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata kimondja minden ember munkához való jogát, ennek ellenére a világ minden táján vannak munkanélküliek. Találj magyarázatot erre!

Az osztály megszervezése:

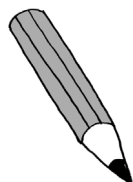
Alkossatok négyes csoportokat a megbeszéléshez, de önállóan kell gondolkodnotok!

Eljárás:

- 1) Olvasd el a következő oldalon található szöveget!
- 2) A nyilatkozat 23. cikkelye négy részből áll. Értelmezd őket!
- 3) Olvasd el a kérdéseket, és próbálj válaszolni rájuk.
- 4) Mielőtt beszélnél a társaiddal, jegyezd le a saját gondolataid!
- 5) Győződjetek meg arról, hogy a beszélgetés kiegyensúlyozott, és mindenkinek van lehetősége elmondani a véleményét! Hallgassátok meg egymás mondanivalóját, és beszéljétek meg a hallottakat!
- 6) A végén a tanár felkér minden csoportot, hogy mutasson be egy összefoglalót. Ki fogja képviselni a tiéteket?

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- A munkaképes lakosság egyharmada munkanélküli, feladatlap

A munkaképes lakosság egyharmada munkanélküli

Körülbelül egymilliárd munkanélküli van világszerte. Ez egyharmada a munkaképes lakosságnak. A munkanélküliség főképp a fiatalok körében magas. Európában a munkanélküliségi ráta 23%-os, Romániában ez évről évre változik a gazdaság növekedése vagy hanyatlása függvényében.

A www.romania-insider.com, www.indexmundi.com vagy www.tradingeconomics.com oldalakon megtalálhatóak a legfrissebb adatok. Bizonyos európai államokban minden harmadik 15 és 24 év közötti polgár munkanélküli. Míg egyes európai országokban a kormányok szociális támogatási rendszereket próbálnak bevezetni, addig más államokban a munkanélküliség a túlélésért való küzdelmet jelenti. A férfiak körében a munkanélküliség nagyobb, mint a nőknél.

A munkához való jog

A jelenlegi helyzet nehéz, annak ellenére, hogy az államok közösen megegyeztek egy alapvető emberi jogban: a munkához való jogban. Ez szerepel az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozatában, amelyet 1948-ban fogadott el az Egyesült Nemzetek Közgyűlése, és amelyet a világ majdnem minden állama aláírt. A dokumentum 23. cikkelye a következőket tartalmazza:

Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata, 23. cikkely

- 1) Minden személynek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, a méltányos és kielégítő munkafeltételekhez és a munkanélküliség elleni védelemhez.
- 2) Az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül egyenlő bérhez van joga.
- 3) Mindenkinek, aki dolgozik, olyan méltányos és kielégítő fizetéshez van joga, amely számára és családjá számára az emberi méltóságnak megfelelő létet biztosít és amelyet megfelelő esetben a szociális védelem összes egyéb eszközei egészítenek ki.
- 4) Minden személynek joga van a pihenéshez, a szabad időhöz, nevezetesen a munka időtartamának ésszerű korlátozásához, valamint az időszakonkénti fizetett szabadsághoz.

Kérdések:

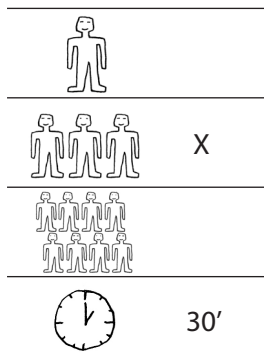
- Véleményed szerint az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata 23. cikkelyének előírásai ellenére miért van még mindig annyi munkanélküli?
- Egyesek szerint az állam kötelessége munkahelyeket létesíteni, míg mások szerint ez a magáncégek feladata. Mi a te véleményed erről? Hát az ismerőseid?
- Jegyezd le a gondolataidat a következő oldalra, hogy majd később megbeszélhessétek őket.
- Beszéljétek meg meglátásaitokat a csoportokon belül!
- Döntsétek el, ki fogja bemutatni a csoport véleményét.

Megjegyzéseim:

[illegible]

4. JOBS-füzet – 3. téma – 2. feladat: Tervezzetek feliratokat a pólókra!

Feladat:

Dolgozzatok csoportokban, legyetek ruhatervezők! Találjatok ki tréfás feliratokat, vagy olyanokat, amelyek elgondolkodtatják az embereket a munka fontosságáról!

Az osztály megszervezése:

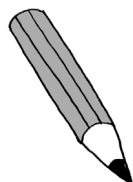
Ha nem dönt másképp a tanár, dolgozzatok a már kialakított csoportokban.

Eljárás:

- 1) A következő oldalon található szlogenek közül válasszatok ki egyet! Nehéz lehet a választás, mert a saját véleményeteket kell tükröznie.
- 2) Ezután lássatok hozzá a saját szlogenetek megalkotásához!
- 3) Döntsétek el közösen, milyen lesz a szlogen: érdekes, igaz, humoros, vagy ironikus, cinikus? Esetleg fel szeretnélné használni egy már létező szlogent?
- 4) A munkátok eredménye egy osztályprojekt lehet, igazi pólók. Beszéljétek meg a társaitokkal és a tanárral, hogy ki lenne erre a megfelelő támogató.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Milyen üzenetet viselnél a pólódon?, feladatlap

Milyen üzenetet viselnél a pólódon?

1) A TE hibád, hogy munkanélküli vagy.

2) Igazságtalan gazdaság = munkanélküliség.

A ... számú szlogent választom, mert ...

Most találjátok ki saját szlogeneket! Humorosakat, kreatívakat, komolyakat.

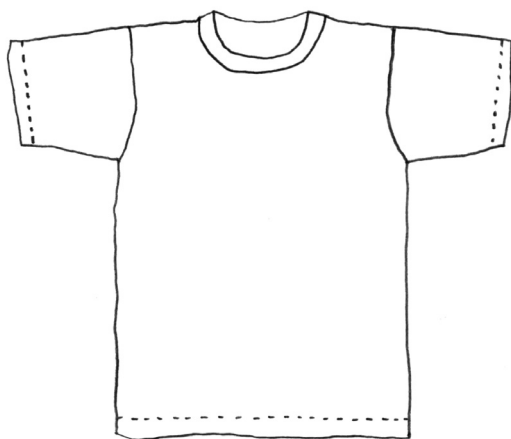
Példák:

Dolgozom, tehát létezem.

Dolgozni jó! (főleg másoknak)

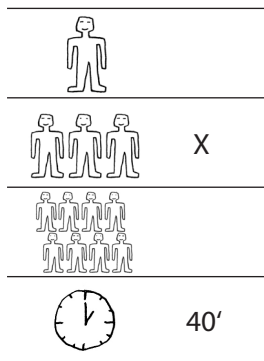
Az én munkám, az én váram.

Most vegyetek egy papírt, rajzoljátok rá egy pólót, írjátok rá a szlogent, majd válasszátok ki azt, amelyik a legjobb szlogent tartalmazza! Rendezhettek egy versenyt is. Találjátok egy szponzort, és nyomtassátok a pólókra a szlogent!

4. JOBS-füzet – 3. téma – 3. feladat: A munkanélküliség okai

Feladat:

Találd meg a munkanélküliség okait, és próbáld megoldást keresni rájuk.

Az osztály megszervezése:

Dolgozzatok párban, majd csatlakozzatok másokhoz.

Eljárás:

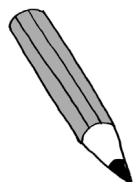
- 1) Írjátok le listaszerűen, mit gondoltok a munkanélküliségről. Olvassátok újra a 4. JOBS-füzetben található szövegeket is!
- 2) Válasszatok 3 témát a saját listátokról. Csatoljatok minden témához egy-egy kulcsszót, és mondjátok el a véleményeteket, vajon hogyan lehetne felszámolni a munkanélküliséget!
- 3) Egy másik párral közösen készítsetek egy posztert, majd rendezetek kiállítást az iskolában/osztályban!

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Poszterek (A0-os papír)
- Újságokból kivágott képek
- Olló, ragasztó, ceruzák
- Munkanélküliség: okok és lehetőségek, feladatlap

Ugyanez érvényes azokra a feladatokra is, amelyeknél egy bizonyos jelenség okait kell megtalálni. Az okok nagyban függhetnek a helyi körülményektől attól, hogy milyen gazdasági helyzetben van az adott régió. A munkanélküliség megszüntetéséről kérjük ki a tanulók véleményét. A tanár feladata értékelni az eredményeket, valamint ezeket a realitás síkján tartani. A tanár feladata megmagyarázni azt is, hogy egyes javaslatok miért nem kivitelezhetőek. Másfelől az is fontos, hogy a tanár bátorítsa az érdekes javaslatokat, és támogassa a tanulók szabad gondolkodását. Egyensúlyt kell fenntartani innováció és realitás között. Ez néha nagy kihívást jelent.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Munkanélküliség – okok és lehetőségek

Különböző okai lehetnek annak, hogy az emberek elveszítik a munkahelyüket és nem találnak mást. A társadalom jegyezzetek le legkevesebb 10 olyan okot, ami az egyéntől vagy a társadalomtól függ. Válasszatok ki közülük hármat és döntsétek el, hogyan lehetne ezeken változtatni.

.	A munkanélküliség okai
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	

.	Kulcsszó	Változtatási lehetőségek (egyén/társadalom/állam)

Amikor befejeztétek a munkát, csatlakozzatok más csoportokhoz, és készítsetek egy posztert. Ti döntitek el, hogy mi lesz rajta.

Írhattok rá, rajzolhattok vagy felhasználhattok képeket. Bármilyen módon kifejezhetitek a gondolataitokat. Ne felejtsetek el, a munkanélküliség okait kell ábrázolni!

Megjegyzés: Bizonyosodjatok meg, hogy mindenki egyetért, és hogy mindenki részt vesz a poszter készítésében.

Döntsétek el a tanár segítségével, hogy hová teszitek ki a poszttereket. Az osztályban, az iskola folyosóján, esetleg a tornateremben?

Készítsetek egy fényképet a poszterről, és tegyék a saját mappátokba!

4. JOBS-füzet – 3. téma – 4. feladat: A munkanélküliség ördögi köre

	X
	
	X
	30'

Feladat:

Tudj meg többet a munkanélküliségről, és oszd meg véleményed a többiekkel!

Az osztály megszervezése:

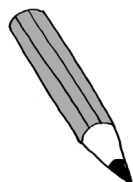
Egyedül dolgozol, majd bekapcsolódsz a közös beszélgetésbe.

Eljárás:

- 1) Olvasd el a következő oldalon található szöveget!
- 2) Tedd sorrendbe az 5 szakaszt, és értelmezd őket!
- 3) Készülj fel, hogy az osztály előtt elmondd a véleményed!
- 4) Olvasd el az ábra alatti kérdéseket!
- 5) Vegyél részt aktívan a beszélgetésben!

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Mi az ördögi kör?, feladatlap

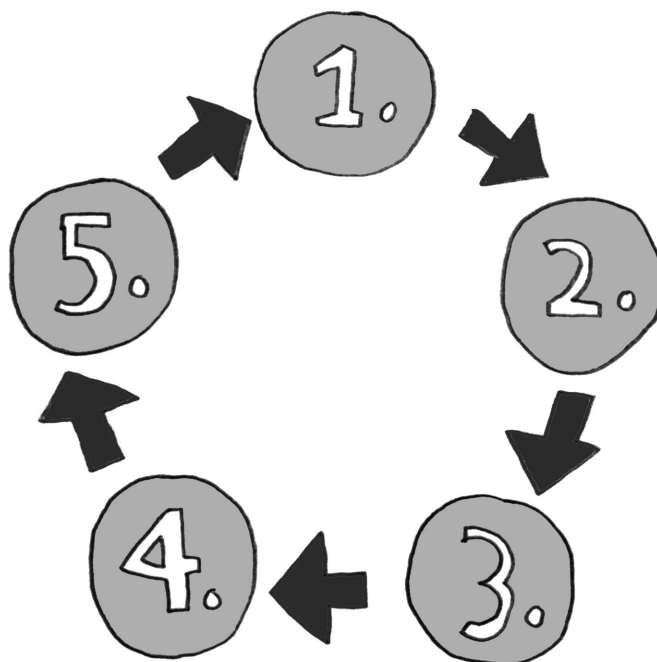
Mi az ördögi kör?

Olvasd újra a 3. témánál található meghatározást.

A munkanélküliség mint jelenség hasonlít a szegénységhez. Melyek a munkanélküliség ördögi körének szakaszai?

Tipp: 1-estől kezdve számozd meg a következő mondatokat.

- ☐ Munkanélkülinek lenni sokszor azt jelenti, hogy nincs elegendő pénzed a megélhetésre.
- ☐ Az emberek azért munkanélküliek, mert nem elég képzettek, vagy nincs megfelelő képzésük.
- ☐ Valószínűleg azért nincs elegendő pénzed, mert nincs lehetőséged megszerezni a megfelelő képzést.
- ☐ Az emberek olyan családokból származnak, ahol nem engedhetik meg maguknak a képzést vagy iskoláztatást.
- ☐ Ha nincs megfelelő képzésed, nem találsz munkahelyet, és munkanélküli maradsz.

1. Ábra – A munkanélküliség ördögi köre

Kérdések:

- 1) Mik a munkanélküliség következményei?
 - a. Az egyén szintjén.
 - b. A társadalom szintjén.
- 2) Hogyan lehet megszakítani az ördögi kört?

A tanár egy osztályszintű beszélgetést szervez. Milyen ötleteid vannak? Fejtsd ki őket!

4. JOBS-füzet – 3. téma – Házi feladat: Hogyan törünk meg egy ördögi kört

	X
	X
	
	Házi feladat

Feladat:

Írj egy rövid újságcikket arról, hogy hogyan lehetne megszakítani a munkanélküliség ördögi körét!

Az osztály megszervezése:

Ez házi feladat. Megcsinálhatod egyedül, vagy valamelyik osztálytársaddal.

Eljárás:

- 1) Kezdd egy mentális térképpel! Melyek lennének az újságcikk kulcsszavai?
- 2) Olvass el néhány újságcikket, hogy kialakíts egy általános képet a témáról!
- 3) Írd meg egyedül vagy egyik társaddal az újságcikket!
- 4) Próbáld megjelentetni a cikket az iskola újságában vagy egy más újságban!

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Újságok
- 8. Eszköz :Mentális térkép
- Hogyan lehet megszakítani a munkanélküliség ördögi körét?, feladatlap

Házi feladatok és ezek kijavítása

A házi feladatok mindig is vita tárgyát képezték a tanárok és szakemberek között. Az alábbiakban egy tapasztalt tanár véleményét közöljük a házi feladatok „újra feltalálásáról”. Ez hasznos lehet Ön számára:

Előbb oldja meg Ön a feladatot, és csak azután adja fel. Nagyon fontos helyesen kiválasztani a házi feladatokat mind milyenségileg, mind mennyiségileg. A feladatok az osztályban tanultak gyakorlatba való átültetésére szolgálnak. A házi feladat a tanuló számára kihívást kell jelentsen korának és képességeinek megfelelően.

A házi feladatoknak legyen célja. „Gondolkodás nélkül tanulni: kárba veszett munka. De tanulás nélkül gondolkodni veszélyes.” Ezek Confucius szavai. Magyarázza el a tanulóknak, hogy milyen előnyük származik a feladat megoldásából. Például: fejlődnek az olvasási vagy elemző képességeik, netán íráskészségük javul.

Beszélgék meg a házi feladatokat. Szenteljenek minimum 10 percet az órából erre. Nagyon fontos, hogy a megoldáshoz szükséges információkkal minden tanuló tisztában legyen. Ha megfelelő útmutatást nyújt a tanulóknak, megkönnyíti nekik a feladatmegoldást és csökkenti a hibalehetőséget is.

A házi feladat megoldásánál fontos az együttműködés. A folyton fejlődő technológia a házi feladatokra is hatással van. Egyéni munka helyett ösztönözze a tanulókat a csoportmunkára, felhasználva a technológia adta lehetőségeket. Ez a fajta együttműködés sokszor a személyek közötti kapcsolatokat fejleszti.

Használjon különböző módszereket a visszajelzés nyújtására. A tanár pozitív feedback-el motiválhatja a tanulót. Minden tanuló füzetébe lehet valami személyhez szólót írni, például hogy miben ügyes, és miben kellene fejlődnie. Ennek nagy hatása van a kamaszokra. Alig várják, hogy elolvashassák a munkájukról szóló véleményezést.

Esetleg egy táblázatot is kithet az osztályban, melyen nyomon követhető a házi feladatok értékelése. Minden tanuló neve mellé ragasszon egy színes papírt. A színek a következők: narancssárga – kitűnő, sárga – közepes, piros – összezsapott vagy hiányzó házi feladat. A tanulók igyekezni fognak, hogy minél több narancssárga papír gyűljön a nevük mellé.

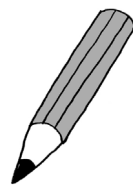
Gyakorlati tanácsok

„Szerintem nem kell megszüntetni a házi feladatokat, csak újra fel kell találni őket, hogy a mai generáció igényeit elégítsék ki.” (Bijal Damani, sokszorosán kitüntetett indiai tanár, Kereskedelmi és üzleti tanulmányokat tanít a Rajkoti Galaxy Education System IX – XII. osztályaiban,) (<http://tinyurl.com/BDamani> [02.05.2013]).

A tanár előkészítő jegyzetei:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

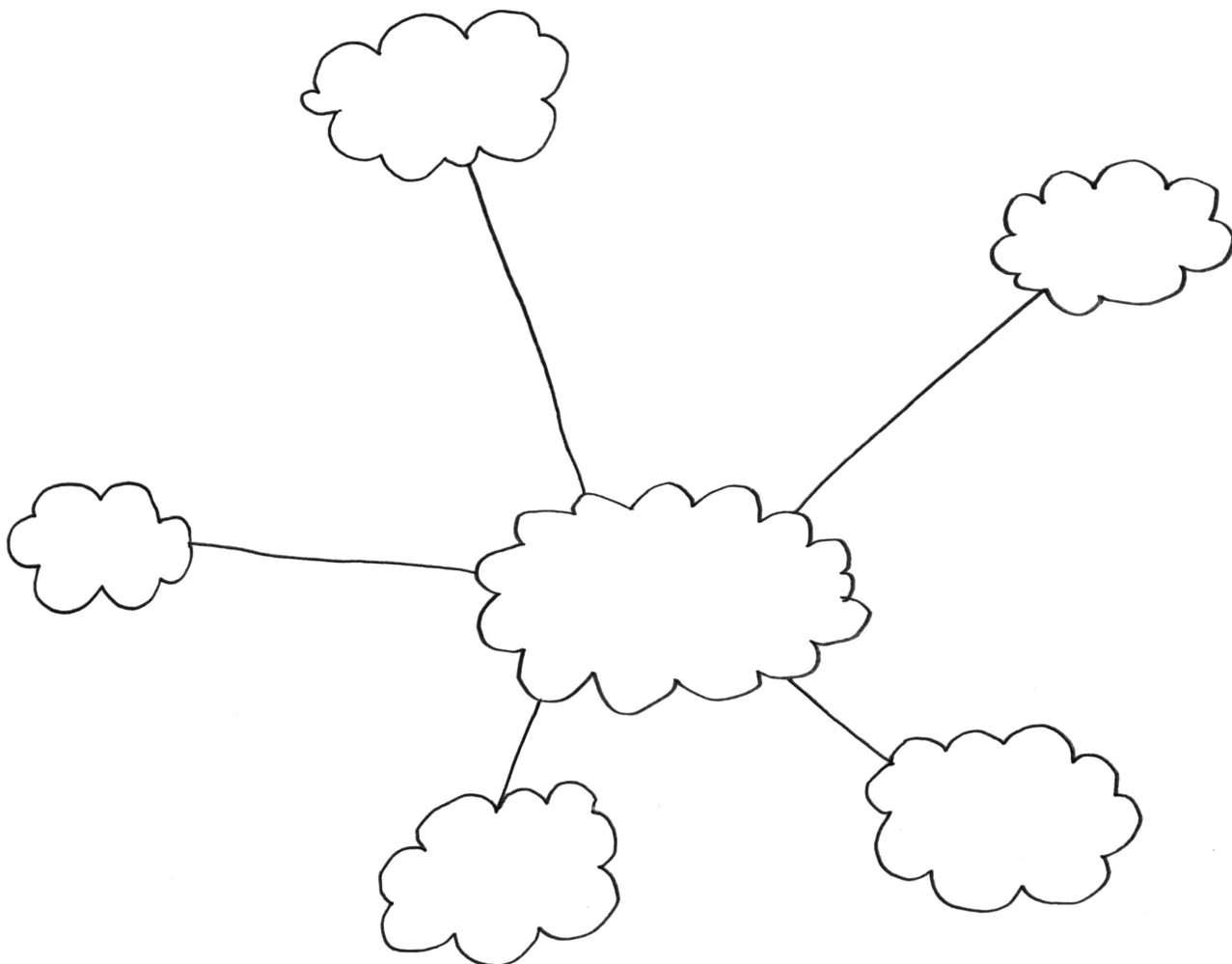
Hogyan lehet megtörni a munkanélküliség ördögi körét?

Írj egy rövid újságcikket! Használd az eszköztár 13-as számú eszközét!

Kezdetnek rajzolj egy mentális térképet erre az oldalra, hogy jobban össze tudd szedni a gondolataidat! Találj olyan címet, ami felkelti az olvasó érdeklődését, és összefoglalja a cikk fő mondanivalóját. Írd meg az újságcikket, és jövő héten hozd el kinyomtatva. Tegyél egy példányt a saját mappádba is!

Mentális térkép az újságcikkhez:

4. JOBS-füzet - 4. Téma:

Szegény ország, gazdag ország

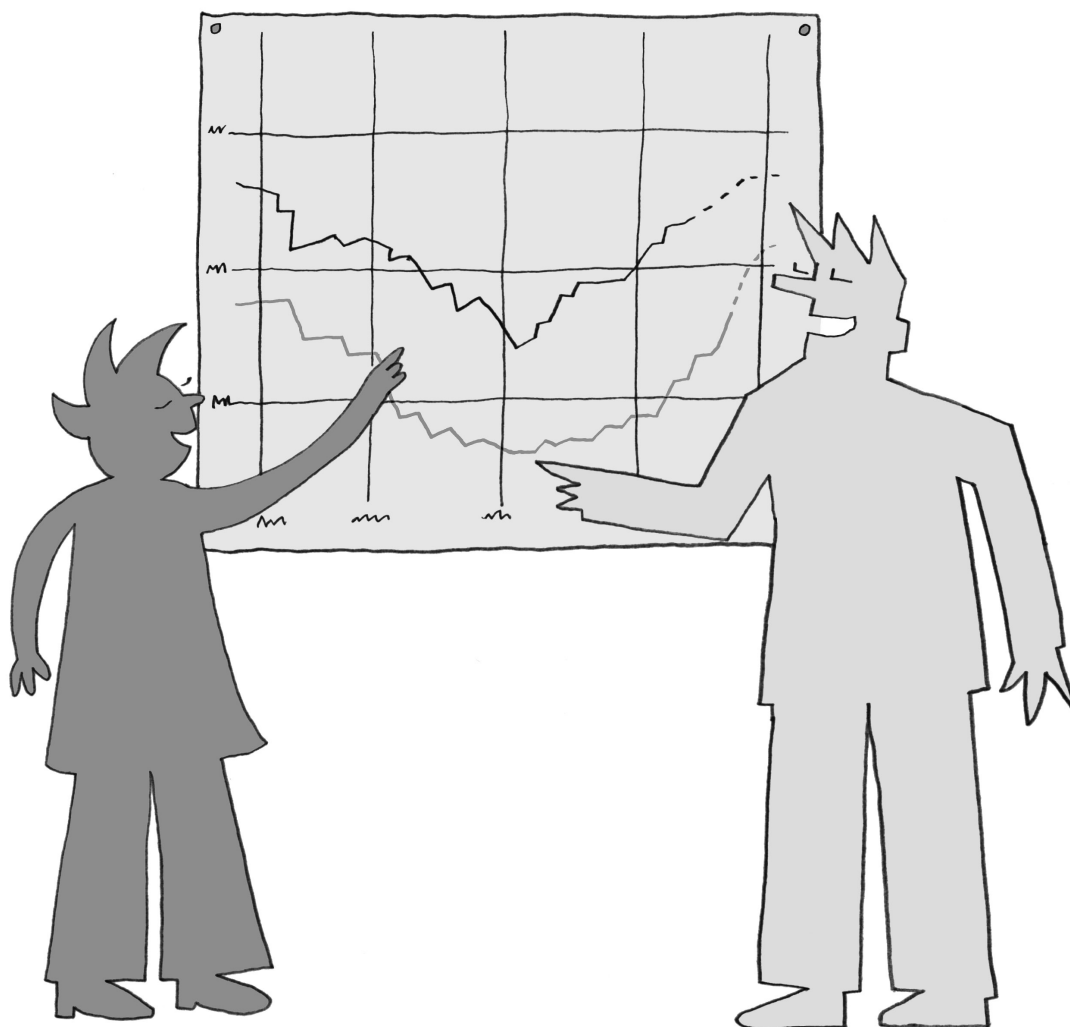
Az én országom és régióm gazdasági helyzetének elemzése

Gazdasági fellendülés

A gazdasági fellendülés (virágzás) az az időszak, ami egy újjáépítési korszak után következik be a normális gazdasági ciklusokban. A normális gazdasági ciklus jellemzői a következők:

- A gazdaság teljes, vagy majdnem teljes kapacitású működése
- Nagy fogyasztói kereslet
- Alacsony munkanélküliségi ráta
- Tőzsdei növekedés

Ez ugyanakkor gyakran a fogyasztói árak növekedését is jelenti. Ez inflációt eredményezhet, ami nem más, mint az árak visszatarthatatlan növekedése.

4. JOBS-füzet – 4. téma – 1. feladat: A gazdasági ciklus szakaszai

	X
	X
	
	30'

Feladat:

Ismerd meg a gazdasági ciklus 4 szakaszát. Magyarázd el ezeket másoknak is.

Az osztály megszervezése:

Ha a tanár megengedi, válassz egy társat, és mélyítsétek el közösen ismereteiteket.

Eljárás:

- 1) Nézzétek át a következő oldalon található alapinformációkat, és töltsétek ki az űrlapokat! Ellenőrizzétek a válaszokat!
- 2) Fontos, hogy jól megértsetek a gazdasági ciklus 4 szakaszát. El kell tudjátok magyarázni ezeket másoknak is. Próbáljatok egyszerűen, érthetően fogalmazni. Ha szükséges, keresgéljétek az Interneten is.
- 3) Teszteljétek ismereteiteket az osztálytársaitokon!

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Internet
- A gazdasági ciklus szakaszainak megértése, információs anyag
- Az én magyarázatom a gazdasági ciklus szakaszaira, feladatlap

Egyik az, amikor a tanulók egymást „tanítják”: ekkor a hangsúly a tanulók közötti párbeszédre van. A tanár szerepét átveszi egy tanuló, akinek az a feladata, hogy ismereteket adjon át társainak. Ez a módszer arra készíti a tanulót, hogy saját gondolatait fejezze ki szavakban. Arról, hogy hogyan taníthatják egymást a tanulók, a következő oldalakon talál gyakorlati tanácsokat.

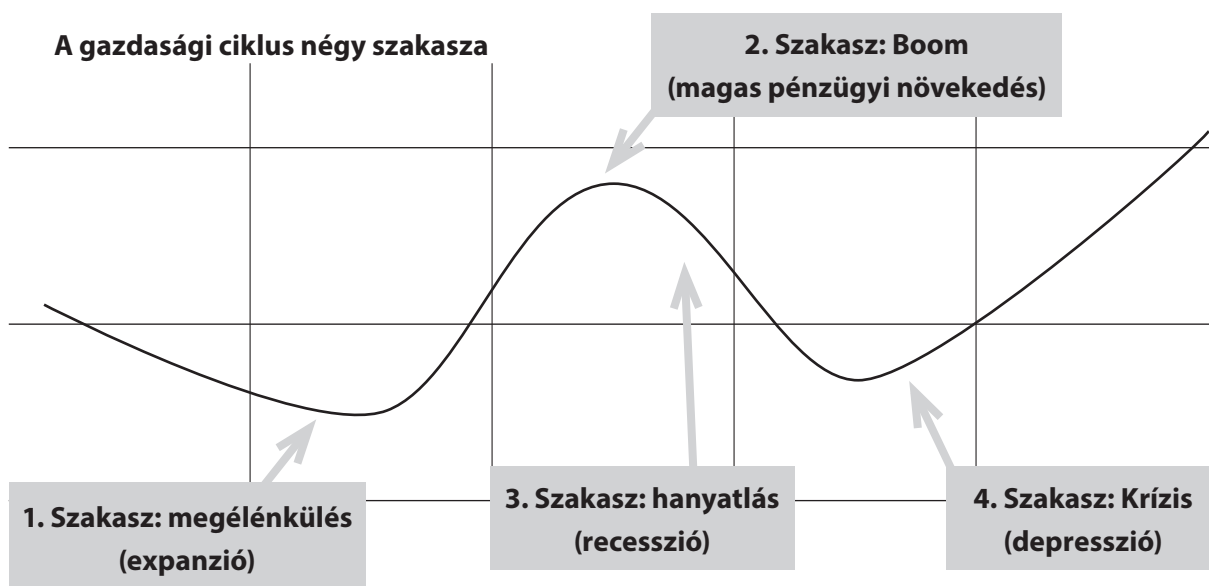
[illegible]

A gazdasági ciklus szakaszai

Kössétek össze a táblázatban található fogalmakat a hozzájuk kapcsolódó magyarázatokkal.

Hanyatlás/recesszió	A gazdasági megélénkülés az a szakasz, amelyben a gazdaság eléri és meghaladja foglalkoztatottság és termelés terén a maximális szintet. A megélénkülés szakaszában a termelés, a foglalkoztatottság, a korporatív profit és más mutatók nagyon magasak.
Krízis/depresszió	Ez a szakasz nagy hatással van a lakosságra. Nő a termelékenység, az eladások, a bérek és a piaci kereslet. A fellendülés szakaszát infláció is kísérheti.
Boom	A hanyatlás egy olyan periódus, amelyben gyengék a gazdasági eredmények és csökken a piaci tevékenység. Ebben a periódusban a gazdaság recesszióba kerül.
Megélénkülés/ expanzió	A krízis a gazdasági tevékenység hosszútávú csökkenését jelenti. Ez egy jobban elhúzódó folyamat, mint a recesszió. A szakemberek a modern gazdaság velejárójának tartják.

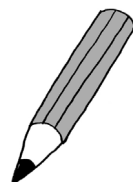
A gazdasági fejlődés nem állandó és nem folyamatos. Ehelyett stagnálási, növekedési és visszafejlődési periódusok váltakoznak egymással. Ezeket a változásokat diagramokkal ábrázolják.

A valóságban a folyamat sokkal bonyolultabb:

- Az egyes szakaszok nincsenek egymástól elhatárolva.
- Az egyes szakaszok nem egyenlő hosszúak.
- A növekedések és hanyatlások nagyon különbözőek.

Az én magyarázatom a gazdasági ciklus szakaszaira

Szakaszok	A gazdasági ciklus szakaszainak magyarázata egyszerűen. Fogalmazz egész mondatokban! Ne másold le a fenti szöveget!
1 szakasz	
2 szakasz	
3 szakasz	
4 szakasz	

- Dolgozzatok párban.
- Magyarázz meg egy fogalmat a társadnak, de úgy, hogy közbeszúrsz egy hibát is. Ezzel ellenőrizheted, mennyire figyel!

4. JOBS-füzet – 4. téma – 2. feladat: Alapvető gazdasági kifejezések

	X
	X
	
	30'

Feladat:

Értsd meg és magyarázd el az újságok gazdasági rovataiban, valamint a tévében gyakran előforduló gazdasági kifejezéseket.

Az osztály megszervezése:

Először egyénileg dolgozol, majd kis csoportokban (2-4 fő).

Eljárás:

- 1) Töltsd ki figyelmesen a következő oldalon található űrlapot!
- 2) Hasonlítsd össze a megoldásaidat a társaidéval!
- 3) Addig próbálkozzatok, amíg sikerül elmagyarázni a kifejezéseket saját szavaitokkal. Hallgassátok végig egymást.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Növekedés (boom) vagy krízis – mi történik?, feladatlap

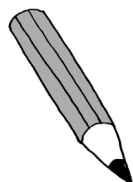
Kölcsönös tanulás

Mielőtt alkalmazná a kölcsönös tanítás módszerét, fel kell készíteni rá a tanulókat, és be kell gyakorolni velük ennek a módszernek a négy elemét: összefoglalás, kérdésfeltevés, tisztázás, előrejelzés. Íme egy minta arra, hogyan érdemes eljárni:

(Donna Dyer módszere alapján)

- 1) Osszák fel a tanulókat négyes csoportokra.
- 2) Minden tanuló kapjon egy cédulát, amelyre rá van írva, milyen szerepet fog betölteni:
 - Összefoglaló
 - Kérdező
 - Tisztázó
 - Előrejelző
- 3) Kérje meg a tanulókat, hogy olvassanak el néhány bekezdést a feladatra kiválasztott szövegből. Bátorítsa őket, hogy húzzák alá a fontos dolgokat, és készítsenek széljegyzeteket. Mindezek segítségükre lesznek a későbbiekben.
- 4) Ezt követően az Összefoglaló bemutatja a felolvasott szöveg legfontosabb gondolatait.
- 5) A Kérdező kérdéseket tesz fel, amelyekre az olvasott szöveg alapján kell válaszolni:
- 6) A Tisztázó ezután elmagyarázza a nehezen érthető részeket, és felel a kérdésekre.
 - Nehezen érthető részeivel kapcsolatban,
 - A rejtélyes információkkal kapcsolatban,
 - A már megtanult fogalmakkal kapcsolatban.
- 7) Az Előrejelző megpróbálja kitalálni azt, ami a szövegben következik.
- 8) Aztán szerepcsere következik és ismét olvasás. A tanulók addig csinálják ezt, amíg a szöveg végére érnek, és mindenki eljátszott minden szerepet.
- 9) A folyamat során a tanár feladata az útbaigazítás. Minél jobban ismerik a tanulók a szerepeiket, a tanár feladata annál egyszerűbb lesz. (http://www.readingrockets.org/strategies/reciprocal_teaching/ [06.05.2013]).

A tanár előkészítő jegyzetei:

Növekedés (boom) vagy krízis – mi történik?

Az alábbi táblázatban különböző kifejezéseket találsz. Próbáld beilleszteni ezeket a megfelelő gazdasági helyzetbe: a növekedéshez vagy a krízishez tartoznak?

	BOOM	KRÍZIS
Általános hangulat		
Fogyasztás/Kereslet		
Termelés/Kínálat		
Beruházások		
Árak		
Fizetések/Nyereségek		
Foglalkoztatottság		
Megtakarítások		
Állami költségvetés		

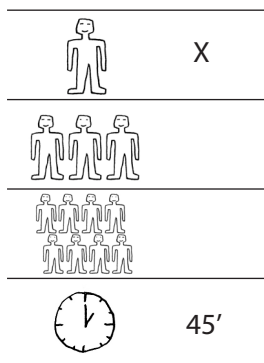
Kifejezések:

optimista hangulat fizetések csökkenése áruk csökkenése
az emberek egyre kevesebbet vásárolnak áruk növekedése
rossz légkör az emberek egyre többet vásárolnak magas termelékenység
nő a kereslet nincsenek befektetések alacsony termelékenység
a kereslet csökkenése a fizetések növekedni kezdenek befektetések történnek
szinte egyáltalán nem alkalmaznak senkit munkanélküliség
mindenki alkalmazva van az emberek nem takarítanak meg pénzt
az emberek egyre többet takarítanak meg az állam sok adót gyűjt be
az adók alacsonyak az állam deficit

Hasonlítsd össze eredményeidet a többiek eredményeivel! Ha valami nem világos, nézz utána az interneten. Magyarázzátok el egymásnak a kifejezéseket saját szavaitokkal! Ez a lecke célja. Jegyezzétek meg az angol kifejezéseket is, mert gyakran előfordulnak azok is!

4. JOBS-füzet – 4. téma – 3. feladat: Románia gazdasága – internetes kutatás

Feladat:

Informálódj Románia jelenlegi és jövőbeli gazdasági helyzetéről!

Az osztály megszervezése:

Az iskolában kiválasztod a kulcsszavakat egy társaddal.

Amennyiben van internet-hozzáférés az iskolában, elvégezhetitek ott a kutatás egy részét. Ha ez nem lehetséges, akkor más információforrást kell keresnetek!

Eljárás:

- 1) Gondold ki az internetes kutatáshoz szükséges kulcsszavakat! Használd fel az eddig tanultakat! Olvasd el a következő oldalon található utasításokat.
- 2) Írd a kulcsszavakat a következő oldalon található táblázatba.
- 3) Amikor az internetes kutatást végzed, a leghasznosabb linkeket jegyezd le a következő oldalra. Írd le azt is, mit tartalmaz az adott link.
- 4) Kettesével dolgozzatok. Hasonlítsátok össze a talált információkat, és mutassátok be az osztálynak a három legrelevánsabbat közülük.

Anyagok:

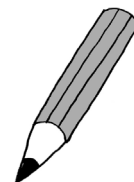
- 4. JOBS-füzet
- Internet
- 5. Eszköz: "Internetes kutatás"
- Románia gazdasági helyzete, információs anyag és feladatlap
- Az interneten talált információk forrása és megjegyzéseim, feladatlap

A tanulók csak azt nyomtassák ki, amire ön engedélyt ad. Előre határozza meg, hogy hány lapra nyomtathat mindenki.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

Az interneten talált információk forrása és megjegyzéseim:

Link/Forrás
Megjegyzés

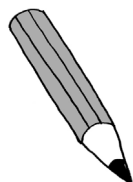
Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

Link/Forrás
Megjegyzés

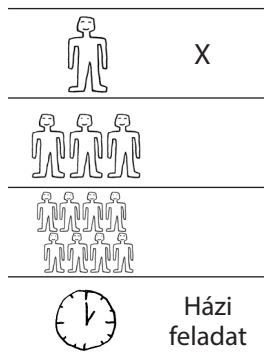
Link/Forrás
Megjegyzés

4. JOBS-füzet – 4. téma – Házi feladat:

Felkészülés az 5. JOBS-füzetre:

Cselekvésre készen

Feladat:

Készíts az 5. JOBS-füzetbe egy vázlatot az otthonodtól az iskoláig vezető útvonalról. Jelöld be rajta az összes útba eső céget, üzletet, vállalatot, és külön írd össze azokat a cégeket is, amelyek a városban vagy a lakónegyedben találhatók.

Eljárás:

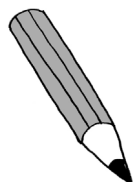
- 1) Rajzold le a következő oldalra az otthonodtól az iskoláig vezető útvonalat!
- 2) Jelöld be rajta az itt található üzleteket, cégeket, vállalatokat. Számozd is meg őket!
- 3) Egészítsd ki a táblázatot a számokkal, a cégek nevével és üzleti tevékenységével! (mit termelnek, mivel kereskednek stb.). Melyek tartoznak az általad kedvelt szakmai területhez? Emeld ki színessel.
- 4) Egészítsd ki a táblázatot azokkal a cégekkel, vállalatokkal, üzletekkel, amelyeket fel szeretnél tüntetni a listán. Nem baj, ha nincsenek az otthonodtól az iskoláig vezető útvonalon. Lényeg, hogy az általad kedvelt szakmai területhez tartozzanak.
- 5) Az iskolában hasonlítsd össze az általad összeírt vállalatokat a tanár listájában találhatókcal. Van-e olyan, amely mindkét listán szerepel? Ha igen, akkor picit könnyebb a dolgod. Ha nem, és te inkább egy másik céget látogatnál meg, beszélj meg a tanároddal, hogy hogyan kerülhetnél kapcsolatba ezzel a céggel.

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Az iskola felé vezető útvonalam vázlata, feladatlap
- Cégek listája, feladatlap

Ha léteznek egybeesések, akkor könnyű lesz a választás. Ha észreveszi, hogy valamelyik tanulót különösen érdekli egy olyan vállalat, ami nincsen rajta a JOBS-listán, akkor mindenképp beszélgessen el a tanulóval arról, hogy hogyan lehetne az adott céggel felvenni a kapcsolatot. Ez több időt fog igényelni és több munkát, de ha a tanuló nagyon szeretne odamenni, akkor megéri a fáradságot, és lehet, hogy Ön egy újabb céggel bővítheti a JOBS-listát.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Az iskola felé vezető útvonalam vázlata

Rajzold le erre az oldalra az útvonalad! Jelöld be az összes céget, üzletet, vállalatot ami utadba esik, és számozd meg őket. Az összes olyan helyet keresd meg, ahol emberek dolgoznak, és a munkájukért pénzt kapnak. Foglald táblázatba az információkat a következő oldalon. Írd be a cég sorszámát, nevét és üzleti tevékenységét.

[illegible]

4. JOBS-füzet – 4. téma – 4. feladat: A 4. JOBS-füzet kiértékelése

	X
	
	X
	30'

Feladat:

Elemezd mindazt, amit az elmúlt hónapban tanultál!

Az osztály megszervezése:

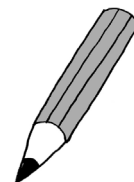
Kezdetben a padokban maradtok, aztán az egész osztály körbeül.

Eljárás:

Olvasd el a kisegítő kérdéseket! Nézd át mindazt, amit a JOBS-füzetbe írtál, valamint a jegyzeteidet is!

Anyagok:

- 4. JOBS-füzet
- Jegyzeteid
- Kiértékelő kérdések, feladatlap

Kiértékelő kérdések

Írd le röviden a véleményed két dologról:

- a) **mit** tanultál?
b) **hogyan** tanultál?

Az alábbiakban kérdések vannak, de nem kötelező mindenikre felelned. Ha szeretnéd, emeld ki azokat a kérdéseket, amikre van kedved válaszolni.

A munkaerőpiac

- Mit tanultál a munkaerő piacról?
- Mi fogott meg a legjobban? Miért?
- Ki fogott meg a legjobban? Miért?
- Mi vált fontossá számodra?
- Mi az, ami meglepett?
- Mivel vagy megelégedve?
- Látsz valamilyen problémát?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Te, mint tanuló:

- Mit tanultál a különböző munkamódszerekről?
- Melyik a legkényelmesebb számodra? Melyiket kell még gyakorolnod?
- Melyek voltak azok a helyzetek a JOBS-órák keretén belül, amelyek elősegítették tanulási folyamatot?
- Melyek voltak a legkönnyebb feladatok? Melyek voltak a leghasznosabbak?
- Milyen hiányosságokat kell pótolnod elkövetkezőkben?
- Mi lepett meg?
- Mivel voltál megelégedve?
- Még milyen problémáid vannak?

[illegible]

A tanár visszajelzése:

Dátum, a tanár aláírása:

JOBS